

vimaorthodoxias.gr

Εξομολόγηση: Γιατί πρέπει να είναι απόρρητη

Newsroom

9–11 Minuten

[Εξομολόγηση](#): Ξέρουμε ότι οι ιερείς πρέπει να κρατάνε μυστική την εξομολόγηση, αλλά μη νομίζετε ότι αυτό γίνεται μόνο για να προστατέψουμε την [ψυχή](#) που έρχεται σ' εμάς από τον πόνο και την ντροπή και για να την ενθαρρύνουμε να μας ανοίγεται χωρίς φόβο.

Δεν είναι μόνο αυτό: είναι κάτι πολύ πιο μεγάλο. Στο μυστήριο της [πνευματικής πατρότητας](#), όπως όλοι νομίζω γνωρίζετε, και ιδιαίτερα στην εξομολόγηση, δεν μπορεί να εισχωρήσει ο [διάβολος](#).

Ο διάβολος, όμως, που είναι όχι μόνο κακός, αλλά και πονηρός, ξέρει πώς να μπερδεύει τα πράγματα για να μαντεύει. Όσες, όμως, λιγότερες

πληροφορίες έχει, τόσο περισσότερο χρόνο κερδίζουμε εμείς για να δουλεύουμε πάνω στην ψυχή που έρχεται σ' εμάς, ώστε να στερεωθεί.

Θα ήθελα να προσθέσω ότι στην τσαρική Ρωσία υπήρχε νόμος, η μαρτυρία του ιερέα στα δικαστήρια να μην έχει καμία αξία. Αν και υπήρχε και τότε διωγμός κατά της Εκκλησίας, ιδιαίτερα από τον Μεγάλο Πέτρο και μετά, σε αυτό όμως το γεγονός υπήρχε πραγματικά κάτι το θαυμαστό, διότι μέσω αυτού του νόμου προστατευόταν το μυστήριο της εξομολόγησης: ο ιερέας να μην έχει το δικαίωμα να καταθέσει ως μάρτυρας ούτε υπέρ ούτε κατά, επειδή δεν αποτελούν αυτά τον σκοπό της ιεροσύνης, αλλά σκοπός μας είναι να κρατήσουμε το απόρρητο της εξομολόγησης.

Και δεν αρκεί μόνο ο ιερέας να κρατάει απόρρητη την εξομολόγηση, γιατί δεν πρόκειται απλώς για μια επαγγελματική ηθική, όπως στην ιατρική, είναι έργο του Αγίου Πνεύματος, αλλά πρέπει και ο εξομολογούμενος να κρατάει μυστική την εξομολόγηση, γιατί αλλιώς το μυστήριο και πάλι σχεδόν ακυρώνεται. Διότι αν αυτός αρχίσει να λέει:

«Α, ο πνευματικός μου είπε αυτό και αυτό», τότε φαίνεται ότι, ως πνευματικός, τον έναν τον γλυκαίνεις και τον άλλον τον μαστιγώνεις για την ίδια αμαρτία. Σύμφωνα όμως με τη σοφία σου, ως πνευματικός, ξέρεις τι ακριβώς θα σώσει τον έναν και τι τον άλλον.

Έχει δικαίωμα ο πνευματικός -μιλάμε πάλι για τη δύναμη να μπορείς να δώσεις ζωή- να έχει την ελευθερία να δώσει στον έναν γλυκό και στον άλλον πικρό δηλ. μαστίγωμα, γνωρίζοντας ότι ο ένας θα σωθεί με το γλυκό και ο άλλος με το μαστίγωμα. Αν όμως οι εξομολογούμενοι αρχίσουν να μιλούν μεταξύ τους, τότε σίγουρα θα σκανδαλιστούν.

Στον αββά Ποιμένα συνέβη ένας παρόμοιος πειρασμός, όμως εκείνος διέθετε πολύ περισσότερη σοφία και ήταν ικανός να τον ξεπεράσει. Ο γέροντας του είπε: «άφησε τα πάθη να εισέλθουν και πολέμησε μαζί τους», ενώ σε κάποιον άλλον είπε: «Μην αφήσεις καθόλου να εισέλθουν τα πάθη, αλλά ευθύς ξέκοψέ τα».

Ακούγοντας αυτό ο νεαρός Ποιμήν, γύρισε πίσω στον αββά και τον ρώτησε: «Αββά, εγώ σου

εμπιστεύθηκα τους λογισμούς μου. Και να, αλλιώς μίλησες σ' εμένα και αλλιώς στον άλλο».

Ο γέροντας του αποκρίθηκε: «Ποιμήν, παιδί μου, δεν μου είπες να σου μιλήσω όπως θα μιλούσα στον εαυτό μου; Σου μίλησα λοιπόν όπως θα μιλούσα στον εαυτό μου. Σου είπα τι κάνω εγώ»!

Ο π. Σωφρόνιος σχολίαζε το παραπάνω περιστατικό ως εξής: Ο άλλος μοναχός ήταν, σαν να λέμε, χονδρο—καλόγερος «της σειράς» (άνθρωπος της σειράς δεν υπάρχει, ο καθένας είναι διαφορετικός, όμως υπάρχει σε αυτό και μία αλήθεια), δεν είχε υψηλό επίπεδο πνευματικότητας.

Αν θα άφηνε τους λογισμούς να μπαίνουν στην καρδιά του, τότε η καρδιά του θα μολυνόταν, και είναι άγνωστο ποιος τελικά θα νικούσε ή, οπωσδήποτε, θα αδυνατίζε πάρα πολύ από αυτούς τους λογισμούς.

Ο Ποιμήν όμως ήταν τόσο πολύ γεμάτος από χάρη στη νεότητά του, ώστε, έλεγε ο π. Σωφρόνιος, ο γέροντάς του είδε ότι πάντοτε η χάρη θα νικούσε στην καρδιά του. Αυτός, όμως, όντας γεμάτος από χάρη, αν δεν άφηνε τους

λογισμούς να μπαίνουν στην καρδιά του, δεν θα γνώριζε τόσα πολλά στοιχεία, και εδώ μιλάμε για ανθρώπινα στοιχεία, για ανθρώπινη πείρα, τα οποία στη συνέχεια θα του ήταν πολύ χρήσιμα για την καθοδήγηση των ψυχών.

Ο Ποιμήν θα ήξερε πλέον όχι μόνο την οδό της χάριτος, αλλά και την πονηρία των κακών λογισμών, επειδή θα είχε παλέψει με αυτούς στην καρδιά του. Και έγινε, όντως, ποιμένας, όπως του προφήτεψε κάποιος: «Ποιμήν, το όνομά σου θα γίνει ξακουστό σε όλη την Αίγυπτο». Βλέπετε, δεν ήταν μόνο μέγας πνευματικά, αλλά ο γέροντας τον εξόπλιζε και με ανθρώπινα όπλα, που τα έχουμε και αυτά ανάγκη.

Τώρα θέλω να εστιάσω στο γεγονός, ότι στον έναν είπε μαύρο και στον άλλον άσπρο, και ότι πρέπει ο πνευματικός να έχει αυτή την ελευθερία. Αν ξέρετε ότι ο εξομολογούμενος κρατάει μυστική την εξομολόγηση, μπορείτε να κάνετε με αυτόν ό,τι θέλετε, και θέλουμε σωτηρία, όχι με την έννοια του «κάνω ό,τι θέλω».

Αν ξέρετε ότι δημοσιεύει την εξομολόγηση, θα έχετε δεμένα τα χέρια σας στο πνευματικό σας

έργο, διότι ο εξομολογούμενος δεν κρατάει ψηλά το μυστήριο. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό, υπάρχει ακόμη ένα πιο μεγάλο μυστήριο, ένα μυστήριο άκρως πνευματικό: όταν ο εξομολογούμενος διατυμπανίζει ό,τι είπε και ό,τι τον συμβούλεψε ο πνευματικός στην εξομολόγηση, τότε ο εχθρός καταλαβαίνει πιο γρήγορα τι μας συμβαίνει, ποιο είναι το αδύνατο σημείο μας, και ξέρει πού και πώς να χτυπήσει.

Προσέξτε, για παράδειγμα, τη διήγηση περί των πρωτοπλάστων. Επιτρέψτε μου να την αποδώσω ελεύθερα, για να είναι πιο ζωντανός ο διάλογος. Ο Θεός είπε στον Αδάμ: «Από όλα τα δέντρα θα τρώτε, από αυτό όμως το δέντρο δεν θα φάτε, επειδή, τη μέρα που θα φάτε, θα πεθάνετε» (Γεν. 2, 16-17), και θα έλεγα ότι δεν θέλει απλώς να τον σταματήσει, αλλά κυρίως να του αποκαλύψει τα μυστήρια του Παραδείσου.

Έρχεται λοιπόν το φίδι στην Εύα, επειδή τη βρήκε πιο αδύναμη (δεν ξέρω το γιατί, αλλά, βλέπετε, έτσι έγινε το πράγμα), και αρχίζει να της λέει: «Μήπως ο Θεός σου είπε κάτι για το δέντρο, να φας ή να μη φας»; Της έλυσε, όπως λέμε, τη γλώσσα.

Συγνώμη για την έκφραση, αλλά το φίδι ήταν πολύ πιο σοφό και δεν μιλούσε όπως μιλάω εγώ τώρα· μιλούσε με πολύ σιγουριά, σαν να ήξερε τα πάντα. Και έτσι συνεχίζει μέχρι σήμερα να κάνει ο πλάνος χρησιμοποιώντας τους ανθρώπους και τους λογισμούς μας (δηλαδή τους ορατούς και αόρατους εχθρούς) και μας λύνει τη γλώσσα!

Και η καημένη η Εύα, σαν ένα αθώο παιδί, του τα είπε όλα. Διότι εμείς βέβαια λέμε στην προσευχή: «ου μη γαρ τοις εχθροίς σου το μυστήριον είπω» (δεν θα πω στους εχθρούς Σου το μυστήριο), η Εύα όμως του είπε: «ο Θεός μάς είπε πως απ' όλα μπορούμε να φάμε, μόνο από εκείνο το δέντρο να μη φάμε, γιατί θα πεθάνουμε».

«Α, ωραία! Τώρα ξέρω πού να χτυπήσω» σκέφτηκε ο διάβολος, και ξέρουμε πώς χτύπησε, και ξέρουμε πού χτύπησε...

Αυτό ακριβώς πρέπει να αποφεύγομε στο μυστήριο της εξομολόγησης. Εκπαιδεύστε τα πνευματικά σας τέκνα σε αυτόν τον τύπο: το μυστήριο να μείνει μυστήριο δηλαδή μυστικό.

Βέβαια, όπως ανέφερε και ο Σεβασμιότατος και

όπως γινόταν αρχικά στην Εκκλησία, η εξομολόγηση δεν ήταν προσωπική-μυστική υπόθεση, διότι εξομολογούνταν δημόσια, όπως βλέπουμε και στο περιστατικό της Κλίμακας (του Ιωάννη του Σιναΐτη).

Αρχικά η εξομολόγηση γινόταν δημοσίως ενώπιον όλων. Όμως σκέφτομαι: Τι ακροατήριο ήταν εκείνο! Διότι εκείνοι που άκουγαν βρίσκονταν σε τέτοιο πνευματικό ύψος που μπορούσαν να κλαίνε για τη θλίψη του αμαρτωλού αδελφού, που είναι αμαρτωλός σαν και εμένα, που σαν και εμένα δεν φτάνει στη δόξα του Θεού, και που μπορούσαν με δάκρυα να προσεύχονται να ακούνε το μυστήριο της εξομολόγησης με προσευχή. Όταν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε ο διάβολος δεν μπορεί να εισχωρήσει σε αυτούς, όπως δεν μπορεί να εισχωρήσει στον πνευματικό!

Τέτοια ήταν η κοινότητα της Ιερουσαλήμ. Όμως πέσαμε όλοι. Τώρα όχι μόνο δεν μπορούμε να ακούμε εξομολογήσεις που γίνονται δημοσίως, αλλά και σκανδαλιζόμαστε.

Μία ιστορία λέει και εύχομαι να είναι μόνο ένα

αστείο, ότι ένας πνευματικός ρωτούσε στην εξομολόγηση ένα μικρό παιδί: «Μήπως έκανες αυτό, μήπως έκανες το άλλο»; Και σε μία στιγμή το παιδί τού λέει: «Όχι, αυτό δεν το έκανα, αλλά ...καλή ιδέα»!

Δηλαδή του έβαλε στον νου μία (κακή) ιδέα. Μας συμβαίνει, ας πούμε, να μολυνόμαστε όταν ακούμε άσχημα περιστατικά, αμαρτωλές υποθέσεις άλλων προσώπων και κινδυνεύουμε να τα ακολουθήσουμε.

Και αντί να οικοδομούμε τον εαυτό μας με προσευχή για τον πλησίον, σαν να επρόκειτο για την ψυχή μας την ίδια, όπως συνέβαινε με τους πρώτους χριστιανούς, εμείς ή επηρεαζόμαστε αρνητικά και μολυνόμαστε, ή κάνουμε λογισμούς για τον πλησίον, ή τον θεατρίζουμε, ή μιμούμαστε την κακή του συμπεριφορά». (1,74-79)

Τα παραπάνω ειπώθηκαν για να βοηθήσουν στην κατανόηση κάποιων κύριων χαρακτηριστικών του Μυστηρίου της Εξομολόγησης, που επειδή είναι Μυστήριο στηρίζεται στην πίστη μας στον Χριστό. Γι' αυτό να προσερχόμαστε χωρίς αμφιταλαντεύσεις, διότι

«πάντα δυνατά τω πιστεύοντι»!

Και να μην ψάχνουμε την τελειότητα στους άλλους, διότι όχι μόνο δεν πρέπει να νομίζουμε ότι είμαστε οι ίδιοι άξιοι για κάτι τέτοιο, αλλά ούτε ξέρομε τι σημαίνει τελειότητα: «Είναι εξ ίσου λανθασμένο και απατηλό να αναμένουμε την τελειότητα μιας ομάδας, όσο και την τελειότητα ενός προσώπου.

Πρωτίστως γιατί και εμείς δεν έχουμε αληθινή και ορθή ιδέα για το τι ακριβώς είναι η τελειότητα», λέει ο γέροντας Σωφρόνιος.

[ΑΓΙΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ](#)